

Pomen biovarnosti pri preprečevanju vnosa afriške prašičje kuge (APK)

V zadnjih dneh žal spet beremo, da so ponovno potrdili APK pri naših sosedih, na Hrvaškem in Madžarskem. Afriška prašičja kuga je ena najnevarnejših nalezljivih bolezni domačih in divjih prašičev. Za človeka ni nevarna in se ne prenaša na ljudi, vendar lahko v prašičereji povzroči izjemno veliko gospodarsko škodo. Bolezen se lahko v čredi hitro razširi, pogini so lahko zelo veliki, ob potrditvi okužbe pa so potrebni strogi ukrepi za preprečevanje nadaljnjega širjenja.

Biovarnost pomeni skupek organizacijskih, tehničnih in higienskih ukrepov, s katerimi zmanjšujemo možnost, da bi povzročitelja bolezni vnesli v rejo ali ga prenesli med posameznimi skupinami živali.

Prvi ukrep je nadzorovan vstop na območje reje. V hlev naj vstopajo samo osebe, katerih obisk je nujen. Vsak obiskovalec mora upoštevati navodila rejca, uporabiti zaščitno obleko in obutev ter izvesti predpisane higienske postopke.

Zelo koristno je, da je območje reje jasno ločeno na čisti in nečisti del. Na prehodu v čisti del naj bo prostor za preoblačenje in preobuvanje. Obutev, ki se uporablja zunaj hleva, ne sme biti ista kot obutev v hlevu.

Razkuževalne bariere z razkužilom so učinkovite samo, če so pravilno uporabljene. Pred razkuževanjem mora biti obutev očiščena, saj blato in organska umazanija zmanjšujeta delovanje razkužil. Razkužilo mora biti pripravljeno v ustrezni koncentraciji in ga je treba redno menjavati. Umazana posoda z že iztrošenim razkužilom lahko ustvari lažen občutek varnosti.

Posebna pozornost je potrebna pri vozilih. Tovornjaki za prevoz živali, vozila za dostavo krme, vozila serviserjev ali drugih obiskovalcev naj se čim manj približujejo hlevom. Poti vozil naj bodo organizirane tako, da se čisti in nečisti promet ne križata.

Pri nakladanju prašičev je priporočljivo uporabljati nakladalno mesto, ki preprečuje neposreden stik prevoznika in njegove opreme z notranjostjo hleva. Žival, ki je že zapustila čisti del reje in prišla na nakladalno površino, se praviloma ne sme vračati v hlev. Vsako transportno sredstvo za prevoz živali mora biti po uporabi temeljito očiščeno, oprano in razkuženo.

Posebno previdni morajo biti rejci, ki se ukvarjajo tudi z lovom ali imajo v družini lovca. Oseba po lovu, stiku z divjimi prašiči ali obisku lovišča ne sme neposredno vstopiti v hlev. Obutev, obleko, opremo in vozila je treba očistiti in razkužiti. Opreme, ki se uporablja pri lovu, ne smemo uporabljati v prašičerejskem objektu.

Preprečevati je treba tudi stik domačih prašičev z divjimi prašiči. To je še posebej pomembno pri rejah na prostem. Ograje morajo biti ustrezne in redno pregledane.

Pri delu je priporočljivo najprej oskrbeti najmlajše in najbolj občutljive živali, nato starejše in nazadnje bolne oziroma sumljive živali. Za bolne živali je treba uporabljati ločeno opremo in po končanem delu zamenjati ali razkužiti obutev, oblačila in pripomočke.

Pomembno je tudi vsakodnevno opazovanje živali. Rejec najbolje pozna svojo čredo in običajno prvi opazi spremembe. Opozorilni znaki so lahko nenadno zmanjšanje zauživanja krme, povišana telesna temperatura, neobičajna utrujenost, težave pri gibanju, spremembe na koži, povečano število poginov ali nenaden pogin živali brez jasnega vzroka.

Zgodnje odkrivanje bolezni je ključno, saj lahko pravočasno ukrepanje omeji širjenje okužbe in zaščiti druge reje.

Pri biovarnosti je odločilna doslednost. Ni dovolj, da se ukrepov držimo samo takrat, ko je bolezen že blizu naše države ali regije. Povzročitelja ne vidimo in ne moremo vedeti, kdaj bo prišlo do tveganega stika. Zato mora biti biovarnost del vsakodnevnega dela, podobno kot krmljenje, napajanje in spremljanje zdravstvenega stanja živali.

Odgovornost pa ni samo na rejcih. K preprečevanju afriške prašičje kuge lahko prispevamo vsi. Med potovanji ne prinašamo izdelkov živalskega izvora iz območij, kjer veljajo omejitve. Ostankov sendvičev, salam ali drugih mesnih izdelkov ne odmetavamo v naravo. Prašičev ne krmimo z ostanki hrane. Če v naravi opazimo poginulega divjega prašiča, se ga ne dotikamo, ampak o najdbi obvestimo pristojne službe.

Afriška prašičja kuga je resna grožnja prašičereji, vendar lahko tveganje z dobrimi biovarnostnimi ukrepi bistveno zmanjšamo. Najpomembnejši so nadzorovan vstop v rejo, preoblačenje in preobuvanje, čiščenje in razkuževanje, varen transport, previden nakup živali, preprečevanje stikov z divjimi prašiči ter hitro ukrepanje ob vsakem sumu bolezni.

Biovarnost je naložba v zdravje živali, varnost reje in prihodnost prašičereje. Pri preprečevanju afriške prašičje kuge velja preprosto pravilo: lažje in ceneje je preprečiti vnos virusa, kot odpravljati posledice njegovega pojava.

KGZS Zavod Murska Sobota
Mag. Sašo Sever, spec.za praš.